

Zwiększanie szans młodzieży na zatrudnienie w branży kulturalnej i kreatywnej

Project Ref: 2022-1-CY02-KA220-YOU-000086328

Podręcznik umiejętności przedsiębiorczych Temat Film i media Teoria i ocena WP2/A5

Data wydania: 15/10/2023

Autor: die Berater

Streszczenie

Film i media to znacznie więcej niż zwykła rozrywka. Oferują nam wgląd w różne światy i idee, odzwierciedlają zarówno życie, które znamy i które znamy, jak i to, którego nigdy nie mogliśmy sobie wyobrazić, i mogą nas edukować i zmieniać sposób, w jaki postrzegamy rzeczy. W tym podręczniku zbadamy historię filmu i mediów, różne rodzaje opowiadanych przez nie historii oraz ich wpływ na nasze społeczeństwo.

Przez lata byliśmy świadkami ciągłych zmian w filmie i mediach, od starych, niemych filmów po wysoce zdigitalizowany świat, w którym obecnie żyjemy. Bez wątplenia technologia odegrała kluczową rolę w zapoczątkowaniu tych zmian.

Na potrzeby niniejszej instrukcji i uproszczenia, najważniejsze aspekty tworzenia filmów zostały podzielone na trzy odrębne części:

- Preprodukcja: wszystko, co zostało zrobione w ramach przygotowań do nakręcenia filmu.
- Produkcja: rzeczywisty proces tworzenia filmu
- Postprodukcja: wszystkie prace, które następują po nakręceniu filmu.

Cała praca wykonana na wszystkich tych trzech etapach przyczynia się do tego, co leży u podstaw produkcji filmowej: opowiadania historii. Ta ostatnia obejmuje sposób, w jaki opowiadamy historię, jej bohaterów, otaczające ich efekty wizualne i dźwiękowe oraz wiele innych szczegółów. Istnieje tak wiele różnych rodzajów opowieści, od klasycznych dramatów po nowe, kreatywne i stale zmieniające się sposoby opowiadania historii w różnych mediach.

Film i media mają również duży wpływ na nasze społeczeństwo. Mogą pokazać nam, co dzieje się na świecie i kształtować sposób, w jaki myślimy o wszystkim, co nas otacza, a także o koncepcjach, których sami możemy nie widzieć lub nie rozważać. Rzeczywiście, ogromny wpływ filmu i mediów na społeczeństwo jest niezaprzeczalny.

[Podręcznik umiejętności przedsiębiorczych EPICURIOUS](#) © 2023 by [Konsorcjum współfinansowanego przez UE projektu "EPICURIOUS"](#) jest objęty licencją [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International](#).

Spis treści

Streszczenie	1
1. Wprowadzenie do filmu i mediów	3
2. Historia filmu i mediów:	3
3. Proces produkcji Film i media	4
3.1 Produkcja wstępna	4
3.2 Produkcja	5
3.3 Postprodukcja.....	5
4. Techniki opowiadania historii w filmie i mediach:	6
4.1 Struktura narracji	6
4.2 Rozwój postaci	6
4.3 Tematy i wiadomości.....	6
4.5 Opowiadanie wizualne i symboliczne.....	7
4.6 Dźwięk i muzyka.....	7
4.7 Elementy fabularne.....	7
4.8 Gatunki filmowe i medialne	8
5 Elementy wizualne i dźwiękowe w filmie i mediach:	8
5.1 Kinematografia	8
5.2 Projekt dźwięku	9
5.3 Edycja	9
6. Wpływ filmu i mediów na społeczeństwo	10
7. Ocena:	12
Prawda czy Fałsz	12
Wiele pytań	12
Pytania otwarte.....	13
Lista referencji.....	14

1. Wprowadzenie do filmu i mediów

Witamy w urzekającym świecie filmu i mediów, w którym zacierają się granice rzeczywistości i wyobraźni, a sztuka opowiadania historii zajmuje centralne miejsce. W tym podręczniku poruszamy wiele elementów filmowego świata, w którym narracje i historie ożywają dzięki magii ruchomych obrazów i dźwięku.

Film i media nie mogą być zredukowane do zwykłej formy rozrywki; są portalami do różnych wymiarów, oknami na różnorodne ludzkie doświadczenia i lustrami odzwierciedlającymi nasze nadzieje, marzenia, lęki i wyobraźnię. Od najwcześniejszych klitek filmowych po najnowocześniejsze cyfrowe arcydzieła dnia dzisiejszego, świat filmu i mediów nieustannie ewoluował - kształtując, odzwierciedlając i wzbogacając stale zmieniający się gobelin naszego życia.

Zagłębiając się w tę fascynującą dziedzinę, zbadamy historię, która dała początek tej urzekającej formie sztuki, różnorodne gatunki, które oferują wiele możliwości opowiadania historii, oraz skomplikowane techniki, które sprawiają, że te narracje ożywają. Przeanalizujemy również głęboki wpływ filmu i mediów na naszą kulturę, społeczeństwo oraz sposób, w jaki postrzegamy i rozumiemy otaczający nas świat.

2. Historia filmu i mediów:

Historia filmu i mediów to fascynująca opowieść o innowacjach, artyzmie i transformacji kulturowej. Niniejszy podręcznik służy jako przewodnik w podróży w czasie, od najwcześniejszych filmów po współczesną erę cyfrową, i ujawnia ważne postępy technologiczne, znaczące kamienie milowe oraz głęboki wpływ wydarzeń historycznych na samą branżę filmową. Poniżej pokrótce przedstawiono i omówiono niektóre z najważniejszych okresów w branży filmowej.

1. Narodziny filmu:

Pojawienie się branży filmowej i medialnej można prześledzić wstecz do końca XIX wieku, kiedy to wynalazcy i wizjonerzy rozpoczęli poszukiwania możliwości przechwytywania i wyświetlania ruchomych obrazów. Wyróżniającymi się postaciami z tej epoki są Eadweard Muybridge, którego badania ruchu przyczyniły się do powstania pierwszych ruchomych obrazów, oraz kinetoskop Thomasa Edisona, który stworzył iluzję ruchu. Te pionierskie wysiłki położyły podwaliny pod to, co miało nadejść.

2. Bracia Lumière i Cinématographe:

Jednym z najbardziej przełomowych momentów w historii branży było wynalezienie przez Auguste'a i Louisa Lumière w 1895 roku Cinématographe. To niezwykle urządzenie nie tylko rejestrowało, ale także wyświetlało ruchome obrazy, oznaczając pojawienie się kina jako medium masowego. Pierwszy publiczny pokaz braci Lumière w Paryżu zapoczątkował erę ruchomych obrazów.

3. Era kina niemego:

Na początku XX wieku popularność zyskały filmy nieme, charakteryzujące się kuszącą oprawą wizualną, melodramatycznymi kreacjami aktorskimi i towarzyszącą im muzyką na żywo. Wizjonerzy tacy jak Georges Méliès - powszechnie uważany za ojca filmu narracyjnego - przesunęli granice efektów specjalnych i opowiadania historii, wyznaczając scenę dla znaczenia i potencjału narracji w przyszłych filmach.

4. Przejście do dźwięku:

Wprowadzenie zsynchronizowanego dźwięku lub "talkies" pod koniec lat dwudziestych XX wieku stanowiło znaczący punkt zwrotny w stosunku do ery kina niemego. Innowacje takie jak system Vitaphone pozwoliły na połączenie obrazu z dźwiękiem. "Śpiewak jazzowy" (1927) jest powszechnie uznawany za pierwszy w historii pełnometrażowy film z synchronizowanymi dialogami. Gdy znaczenie dźwięku w filmach stało się oczywiste, nie było już odwrotu.

5. II wojna światowa i filmy propagandowe:

Podobnie jak filmy mają wpływ na nas wszystkich, ważne wydarzenia historyczne mają również głęboki wpływ na przemysł filmowy i medialny. Było to szczególnie widoczne podczas II wojny światowej, kiedy zarówno hollywoodzcy, jak i międzynarodowi filmowcy odgrywali kluczowe role w produkcji filmów propagandowych wspierających wysiłki wojenne i strony konfliktu. Era ta niemal naocznie pokazała siłę mediów w kształtowaniu publicznego postrzegania.

6. Postęp technologiczny i era cyfrowa:

W drugiej połowie XX wieku nastąpił znaczący postęp technologiczny, w tym pojawienie się kolorowego filmu, przejście na kinematografię cyfrową i pojawienie się obrazów generowanych komputerowo (CGI). Innowacje te znacznie rozszerzyły możliwości wizualnego opowiadania historii i przygotowały grunt pod współczesną erę cyfrową, w której platformy streamingowe i treści online zmieniły sposób, w jaki konsumujemy media.

Podsumowując, historia filmu i mediów jest kroniką ludzkiej kreatywności, postępu technologicznego i refleksji kulturowej. Od wczesnych eksperymentów braci Lumière po erę cyfrową, branża nieustannie ewoluowała, opierając się na innowacjach i technologii oraz odzwierciedlając zmieniające się fale i rozwój społeczeństwa. Zrozumienie tej historycznej podróży oferuje cenny wgląd w trwałą moc i wpływ filmu i mediów na nasze życie, który raczej nie zniknie. Należy zauważyć, że postęp technologiczny jest znacznie łatwiejszy do opisania niż rosnąca kreatywność, która nieustannie kształtuje innowacje w branży, która jest od niego zależna. Nowe formy, style i podejścia do tworzenia filmów nieustannie się rozwijają.

3. Proces produkcji Film i media

Proces produkcji ma kluczowe znaczenie dla branży filmowej i medialnej. Jest to faza, w której pomysły, kreatywne koncepcje i scenariusze przekształcają się w namacalne treści audiowizualne, tj. to, co widzowie ostatecznie konsumują jako produkt końcowy. Ten złożony proces wymaga skoordynowanego wysiłku różnych działów, specjalistów i kreatywnych umysłów. W niniejszym podręczniku, w celu uproszczenia i wyjaśnienia, wyodrębniono trzy fazy tego procesu. Rozróżnia się 1) preprodukcję, 2) produkcję i 3) postprodukcję. Wszystkie filmy są różne i mogą być rozwijane według własnego uznania, ale niektóre elementy techniczne są prawie zawsze obecne i stanowią część procesu. Te kluczowe procesy zostały podzielone na trzy odrębne grupy i wymienione poniżej.

3.1 Produkcja wstępna

- **Rozwój koncepcji:** Tutaj po raz pierwszy pojawia się główny pomysł. Twórcy przeprowadzają burzę mózgów, badają i konceptualizują swoje treści. Niezależnie od

tego, czy jest to film, serial telewizyjny czy dokument, faza ta ma na celu ukształtowanie początkowej wizji, pomysłu i/lub głównego przesłania.

- Pisanie scenariuszy: Gdy pomysł nabiera pełnej formy, jest przekładany na scenariusz. Scenarzyści opracowują fabułę, w tym dialogi, strukturę i inne elementy, aby stworzyć plan projektu.
- Budżetowanie: Planowanie finansowe ma kluczowe znaczenie dla realizacji każdego projektu. Producenci i eksperci finansowi obliczają koszty, jakie mogą ponieść, w tym wynagrodzenia obsady i ekipy, sprzęt, lokalizację, postprodukcję itp.
- Dobór obsady i ekipy: Talent ma kluczowe znaczenie nie tylko dla udanej produkcji, ale dla całego sukcesu filmu. Dyrektorzy castingów starannie wybierają aktorów, podczas gdy szefowie działów, takich jak operatorzy, eksperci ds. produkcji i projektanci kostiumów, są włączani na pokład, aby wzajemnie uzupełniać swoją pracę i doświadczenie w tworzeniu całego obrazu.
- Wyszukiwanie lokalizacji: Właściwa lokalizacja ma zasadnicze znaczenie dla wiarygodnego opowiadania historii i tworzenia zamierzonej atmosfery i stylu wizualnego. Poszukiwacze lokalizacji identyfikują odpowiednie miejsca do kręcenia w oparciu o konkretne wymagania filmu.
- Projektowanie produkcji: Obejmuje projektowanie scenografii, kostiumów i rekwizytów. Elementy artystyczne i wizualne są starannie planowane, aby spełnić wymagania projektu i zebrać wszystko, co niezbędne do opowiedzenia historii.
- Sprawy prawne i pozwolenia: Ten etap obejmuje uzyskanie niezbędnych pozwoleń na dostęp do lokalizacji, zezwoleń na filmowanie i umów zapewniających sprawny proces produkcji. Obejmuje również procesy prawne, takie jak podpisanie praw do historii i określenie, co można, a czego nie można zrobić w filmie.

3.2 Produkcja

- Zdjęcia główne: To tutaj projekt nabiera życia. Reżyser, operator i cała ekipa pracują razem, aby uchwycić sceny zgodnie ze scenariuszem. Jest to wymagająca i często czasochłonna faza, w której kreatywna wizja spotyka się z praktycznym wykonaniem, co w żadnym wypadku nie jest łatwym połączeniem.
- Reżyseria: Reżyser kieruje aktorami i ekipą, aby ożywić scenariusz, podejmując kreatywne decyzje dotyczące kątów filmowania, tempa i szybkości dialogów lub scen, a także ogólnych występów w najdrobniejszych szczegółach.
- Zdjęcia: Operator jest odpowiedzialny za rejestrowanie obrazów, tworzenie nastrojów wizualnych i zapewnienie, że styl wizualny projektu jest precyzyjnie określony i spójny w całym filmie.
- Nagrywanie dźwięku: Inżynierowie dźwięku i technicy zapewniają, że dialogi, dźwięki otoczenia i inne elementy audio są nagrywane z czystością i precyzją.

3.3 Postprodukcja

- Montaż: Surowy materiał filmowy jest skrupulatnie sortowany i edytowany w celu stworzenia spójnej historii, zaakcentowania najlepszych ujęć i usunięcia niepotrzebnych. Montażysty ściśle współpracują z reżyserami, aby doprowadzić projekt do ostatecznej formy.

- Projektowanie dźwięku: Projektanci i inżynierowie dźwięku poprawiają wrażenia słuchowe dzięki starannie dobranej muzyce, efektom dźwiękowym i dostosowaniu dialogów.
- Efekty wizualne (VFX): Jeśli projekt obejmuje efekty wizualne, na tym etapie obrazy generowane komputerowo (CGI) są integrowane z nagraniami w celu stworzenia oszałamiających sekwencji wizualnych i umożliwienia scen wykraczających poza zakres rzeczywistości.
- Korekcja kolorów: Koloryści zapewniają, że projekt ma spójną i atrakcyjną wizualnie paletę kolorów, która jest zgodna z filmem i jego fabułą.
- Kontrola i informacje zwrotne: Projekt jest sprawdzany w celu zebrania informacji zwrotnych, a niezbędne korekty są wprowadzane w oparciu o zalecenia ekspertów i niewielkie spostrzeżenia opinii publicznej.

4. Techniki opowiadania historii w filmie i mediach:

Opowiadanie historii jest sercem branży filmowej i medialnej. To siła napędowa, która łączy odbiorców z treścią, wywołuje emocje i przekazuje kluczowe wiadomości. Techniki opowiadania historii w branży filmowej i medialnej to narzędzia, których filmowcy i twórcy używają do tworzenia fascynujących narracji i przyciągania widzów. Zrozumienie i prawidłowe stosowanie tych technik jest niezbędne do tworzenia fascynujących historii, z którymi odbiorcy mogą się utożsamiać, przekazywania znaczących wiadomości i wywierania trwałego wpływu w tej konkurencyjnej branży i poza nią. Skuteczny storytelling obejmuje różnorodne techniki, z których każda służy unikalnemu celowi w tworzeniu narracji. Mówiąc prościej, nie zawsze chodzi o to, *jaka jest historia*, ale o to, *jak jest opowiadana*.

4.1 Struktura narracji

Struktura opowieści jest podstawą skutecznego opowiadania historii. Określa ona, w jaki sposób rozwija się fabuła, jak ewoluują postacie i w jakim tempie. W branży stosuje się kilka struktur narracyjnych, przy czym klasyczna struktura trzyaktowa jest jedną z najpopularniejszych. Przypomina ona strukturę powieści i składa się z wprowadzenia, narastającej akcji/ punktu kulminacyjnego i rozwiązania. Struktura ta zapewnia ramy dla budowania napięcia, rozwiązywania konfliktów i zapewnienia satysfakcjonującego zakończenia. Dodatkowo, nieliniowe techniki opowiadania historii, takie jak retrospekcje i wiele osi czasu, są wykorzystywane do angażowania odbiorców na różne sposoby.

4.2 Rozwój postaci

Zapadające w pamięć postacie są emocjonalnym centrum każdej historii, a wiele udanych filmów jest znanych i pamiętanych właśnie ze względu na ich głównych bohaterów. Rozwój postaci jest kluczową techniką opowiadania historii. Wiąże się to z tworzeniem dobrze zaokrąglonych, wiarygodnych i wielowymiarowych postaci, które doświadczają wzrostu i transformacji w trakcie narracji. Widzowie łączą się z tymi postaciami i stają się emocjonalnie zaangażowani w ich podróż. Skuteczny rozwój postaci często obejmuje odkrywanie ich motywacji, wad, dziwactw, przeszłości i wszystkiego, co czyni ich ludźmi.

4.3 Tematy i wiadomości

Historie często zawierają ukryte tematy i przesłania, które mogą być osobiste, społeczne lub polityczne. Tematy te nadają głębi i znaczenia narracji oraz samemu filmowi. Skuteczne opowiadanie historii polega na przekazywaniu tych tematów i wiadomości w sposób, który

rezonuje z odbiorcami. Podtekst i symbolika to niektóre z technik, które pozwalają na zgłębienie tych tematów w subtelny, ale potężny sposób, zachęcając widzów do refleksji nad głębszymi warstwami historii.

4.5 Opowiadanie wizualne i symboliczne

Poza słowami i dialogami, wizualne opowiadanie historii jest skuteczną techniką. Polega ona na wykorzystaniu wizualizacji, kinematografii i symboliki do przekazywania elementów narracji i wywoływania emocji. Opowiadanie wizualne opiera się na sile obrazów i sygnałów niewerbalnych w celu przekazywania informacji i tworzenia różnych nastrojów. Wybór kątów kamery, oświetlenia, schematów kolorów i kompozycji może mieć ogromny wpływ na postrzeganie sceny lub postaci przez widzów.

4.6 Dźwięk i muzyka

Projektowanie dźwięku i muzyka są integralną częścią opowiadania historii w branży filmowej i medialnej. Pejzaże dźwiękowe, dialogi, muzyka i efekty dźwiękowe współpracują ze sobą, aby zwiększyć emocjonalne zaangażowanie publiczności. W szczególności muzyka może mieć głęboki wpływ na reakcję emocjonalną widzów. Wybór muzyki i czas jej wprowadzenia w scenie może znacząco wpłynąć na postrzeganie narracji przez widza.

4.7 Elementy narracji

Protagonista: Główny bohater historii, często bohater lub główny bohater, którego historię śledzi film. Widzowie łączą się z bohaterem i podążają za nim.

Antagonista: Postać lub siła stojąca w opozycji do głównego bohatera, tworząca konflikt lub co najmniej różnicę, pokazująca wiele stron i napędzająca narrację. Antagonistą może być osoba, idea lub sytuacja.

Konflikt: Konflikt to główne napięcie lub problem, przed którym staje bohater. To właśnie on napędza fabułę i utrzymuje zaangażowanie widzów. Istnieją różne rodzaje konfliktów, w tym przede wszystkim wewnętrzne (wewnątrz bohatera) i zewnętrzne (między postaciami lub z otoczeniem).

Otoczenie: Czas i miejsce, w którym rozgrywa się historia. Żywo opisana sceneria pomaga widzom zanurzyć się w świecie opowieści, a wiarygodna sceneria przenosi widzów do tego świata.

Fabuła: Sekwencja wydarzeń, które składają się na historię. Obejmuje wprowadzenie, wznoszącą się akcję, punkt kulminacyjny, opadającą akcję i rozwiązanie, które mogą być różnie zorganizowane w filmie w zależności od wyboru reżysera. Fabuła jest strukturą, która organizuje wydarzenia i linię, którą podąża historia.

Temat: Główna idea lub przesłanie przekazywane przez historię. Tematy mogą być uniwersalne i dotyczyć takich zagadnień jak miłość, przyjaźń, sprawiedliwość czy rozwój osobisty.

Rozwój postaci: Odnosi się to do tego, jak postacie ewoluują i zmieniają się w trakcie opowieści. Chodzi o poznanie różnych stron postaci, które wyłaniają się z różnych wydarzeń w historii.

Punkt widzenia (POV): Chodzi o perspektywę, z której opowiadana jest historia. Typowe punkty widzenia to pierwszoosobowy (narracja prowadzona przez postać w opowieści), trzecioosobowy

ograniczony (narrator zna myśli i uczucia jednej postaci) i trzecioosobowy wszechwiedzący (narrator zna myśli i uczucia wielu postaci).

4.8 Gatunki filmowe i medialne

Film i media to bardzo zróżnicowane formy sztuki, obejmujące szeroką gamę gatunków, które zaspokajają różne gusta, nastroje i cele fabularne. Podczas gdy liczba gatunków stale rośnie i rośnie, istnieją pewne podstawowe gatunki uważane za klasyki w branży. Należą do nich następujące:

- **Dramat:** Dramat jest jednym z najbardziej trwałych i fundamentalnych gatunków w filmie i mediach. Obraca się wokół fascynujących narracji opartych na postaciach, zagłębiając się w ludzkie emocje, konflikty i relacje. Gatunek ten jest zazwyczaj bardziej poważny, choć może być połączony z elementami komediowymi lub innymi, w zależności od fabuły. W związku z tym gatunek ten ma oczywiście wiele podgatunków, w tym dramaty policyjne, młodzieżowe, historyczne i inne.
- **Komedia:** Komedia służy jako uniwersalne źródło śmiechu i rozrywki. Obejmuje zarówno prosty humor, jak i wyrafinowany dowcip i satyryczny komentarz. Jest uważana za klasyczny gatunek ze względu na swoją długą tradycję. Przykładem z przeszłości może być komedia Charliego Chaplina.
- **Science fiction:** Science fiction eksploruje futurystyczne koncepcje i wykracza poza rzeczywistość, często przesuwając i poszerzając granice wyobraźni. Gatunek ten pozwala na badanie kwestii naukowych, społecznych i filozoficznych oraz pozwala na większe wykorzystanie "nierealistycznych" elementów i fabuł.

Ze względu na ograniczenia tego podręcznika nie można wymienić i omówić wszystkich gatunków, ale warto wymienić kilka innych podstawowych gatunków, takich jak thrillery, romanse i filmy dokumentalne. Co więcej, warto również pamiętać, że w dzisiejszych czasach gatunki stale się rozszerzają, a wyraźne linie oddzielające gatunki często się zacierają, ponieważ wciąż pojawiają się filmy obejmujące wiele gatunków.

5 Elementy wizualne i dźwiękowe w filmie i mediach:

Elementy wizualne i dźwiękowe są elementami składowymi wszystkich treści medialnych, często uznawanymi za wywołujące emocje, tworzące atmosferę i poprawiające ogólne wrażenia widza.

5.1 Kinematografia

Kinematografia to wizualny język opowiadania historii w filmie i mediach. Operatorzy są wizualnymi architektami, podejmującymi decyzje dotyczące elementów wizualnych obecnych w filmach, wykorzystującymi szereg technik w celu uchwycenia atrakcyjnych obrazów i przekonującego przekazania istoty narracji. Niektóre z najważniejszych zadań wykonywanych przez autorów zdjęć obejmują następujące elementy:

- **Praca kamery:** Operatorzy decydują o tym, jakich kątów, ruchów i perspektyw kamery użyć, aby skutecznie kadrować różne ujęcia. Zbliżenia, szerokie ujęcia i ujęcia śledzące, między innymi, są wykorzystywane do kierowania uwagą widzów i przyczyniają się do narracji filmu. Przykładowo, zbliżenie twarzy postaci może podkreślać jej stan emocjonalny, podczas gdy szerokie ujęcie z lotu ptaka może podkreślać wsapaność danej lokalizacji.

- **Oświetlenie:** Oświetlenie jest kluczowym elementem w kinematografii. Może tworzyć i zmieniać nastroje, ujawniać cechy postaci i kierować uwagę widzów. Operatorzy filmowi wykorzystują takie techniki, jak oświetlenie trypunktowe, oświetlenie high-key i low-key oraz światłocien, aby kształtować swoją wizualną narrację. Na przykład, miękkie, rozproszone oświetlenie może przekazać poczucie romansu, podczas gdy ostre, dramatyczne oświetlenie może sugerować napięcie lub napięcie.
- **Kompozycja:** odnosi się do rozmieszczenia elementów w kadrze i ma kluczowe znaczenie dla wizualnego opowiadania historii. Koncepty takie jak zasada trójpodziału, linie prowadzące i symetria są wykorzystywane do efektywnego komponowania ujęć. Zasady te pomagają w prowadzeniu wzroku widza, tworzeniu równowagi i wzmacnianiu tematów narracji. Dobrze skomponowany kadr może przekazać poczucie harmonii lub dysonansu, w zależności od wymagań opowieści.

5.2 Projekt dźwięku

Projektowanie dźwięku w filmie i mediach obejmuje elementy słuchowe, które uzupełniają i wzmacniają wrażenia widza. Jest to wielowymiarowy aspekt opowiadania historii, który zazwyczaj składa się z kilku elementów:

- **Dialogi:** Wyraźne i wpływowe dialogi są niezbędne do przekazania fabuły, interakcji między postaciami i głębi emocjonalnej. Dobrze wymieszane i zrozumiałe dialogi zapewniają, że widzowie mogą śledzić narrację i łączyć się z postaciami.
- **Muzyka:** Wybór i kompozycja muzyki mają kluczowe znaczenie dla nadania emocjonalnego tonu scenie lub całemu projektowi. Muzyka może być zarówno subtelnym podkładem muzycznym, jak i motywem przewodnim postaci, z których każdy przyczynia się do emocjonalnego zaangażowania widza. W zależności od kontekstu może tworzyć napięcie, wywoływać nostalgię lub wywoływać poczucie radości.
- **Dźwięk otoczenia:** Dźwięki otoczenia, takie jak odgłosy ulicy, ćwierkanie ptaków lub szelest liści, dodają głębi narracji. Dźwięki te nie tylko zapewniają kontekst i atmosferę, ale także zwiększają wiarygodność, sprawiając, że świat w narracji jest bardziej wciągający i wiarygodny.
- **Efekt dźwiękowy:** Efekty dźwiękowe (SFX) służą dodaniu realizmu i wpływu na historię. Efekty dźwiękowe wzmacniają elementy wizualne i tworzą wrażenia sensoryczne dla widzów. Pomyśl na przykład o przerażającej scenie i o tym, jak bardzo dźwięki przyczyniają się do jej atmosfery.

5.3 Edycja

Montaż jest ostatnim etapem procesu produkcji i obejmuje wybór i aranżację ujęć w celu stworzenia spójnej narracji. Podczas filmowania często wykonuje się wiele ujęć tych samych scen, aby porównać niuanse między nimi. Montażysty wybierają najlepsze z nich i wprowadzają dalsze poprawki, aby jak najlepiej wygładzić fabułę.

- **Wybór ujęć:** Montażysty wybierają najbardziej efektywne ujęcia z materiału zarejestrowanego podczas produkcji. Wybór kątów, z których należy korzystać i kiedy dokonywać między nimi cięć, ma znaczący wpływ na rozwój fabuły. Pozwala to na zmontowanie sekwencji, która najlepiej przekazuje zamierzony przekaz, nastrój lub ideę.
- **Tempo:** Montaż kontroluje tempo lub szybkość opowieści. Rytm cięć, przejść oraz wycucie czasu elementów wizualnych i dźwiękowych dyktują, jak szybko lub wolno rozwija się narracja. Montażysty uciekają się do stosowania różnych technik, takich jak

cięcia poprzeczne, montaże i przeskok, aby zarządzać tempem opowieści i utrzymać zainteresowanie widzów.

- Integracja efektów wizualnych: W przypadkach, w których uwzględniono efekty wizualne, montaż odgrywa rolę w płynnej integracji tych elementów z istniejącymi nagraniami. Montażysty ściśle współpracują z twórcami efektów wizualnych, aby zapewnić, że CGI lub inne ulepszenia wizualne nie zostaną zauważone jako sztuczne i że wtopią się w rzeczywiste elementy bez wykrycia.

6. Wpływ filmu i mediów na społeczeństwo

Film i media zajmują wyjątkową i dość wpływową pozycję w naszym społeczeństwie. Są one zarówno odzwierciedleniem naszego życia, przeżywanych doświadczeń i wartości kulturowych, a jednocześnie potężną siłą kształtującą nasze postrzeganie i postawy. Niniejszy podręcznik pokrótce bada, w jaki sposób film i media miały głęboki wpływ i odzwierciedlały trendy społeczne, kulturowe i polityczne. Wpływ filmu i mediów na społeczeństwo jest złożoną i dynamiczną interakcją. Zarówno odzwierciedlają, jak i kształtują nasz społeczny, kulturowy i polityczny krajobraz. Niezależnie od tego, czy prezentują różnorodne głosy, kwestionują stereotypy, czy służą jako platforma do dyskursu politycznego, film i media są integralną częścią sposobu, w jaki rozumiemy, angażujemy się i reagujemy na otaczający nas świat. Są odzwierciedleniem naszej przeszłości, komentarzem do naszej teraźniejszości i potężnym czynnikiem zmian w naszej przyszłości.

Odzwierciedlenie trendów społecznych i kulturowych:

Film i media służą jako lustro, odzwierciedlając wartości i obawy społeczeństwa, z którego się wyłaniają. Często odzwierciedlają zbiorową świadomość danej epoki, wychwytyjąc dominujące ideologie, normy i niepokoje. Myśląc o tym, zastanów się nad filmami z twoich czasów i nad tym, jak ich tematy i fabuły pasują do ogólnego stanu świata w tym czasie.

Reprezentacja i różnorodność:

Przedstawianie różnorodnych i inkluzywnych narracji jest ciągłym tematem dyskusji i zmian w branży. W ostatnich latach coraz większy nacisk kładzie się na dokładniejszą i bardziej wieloaspektową reprezentację w filmie i mediach, w tym różnorodne perspektywy rasowe i płciowe. Coraz więcej osób docenia włączenie różnorodnych głównych bohaterów, historii wcześniej nieopowiedzianych i perspektyw często nie branych pod uwagę. Zmiana ta nie tylko odzwierciedla rosnące zapotrzebowanie na różnorodne historie, ale także aktywnie wpływa na sposób, w jaki społeczeństwo postrzega i ceni te głosy. Widząc na ekranie kogoś, kto fizycznie, mentalnie, ekonomicznie lub społecznie przypomina nas, jesteśmy bardziej skłonni do nawiązywania relacji, czerpania inspiracji i motywacji.

Role płci i wzmocnienie pozycji:

Przedstawienie ról płciowych w filmie i mediach ewoluowało znacząco na przestrzeni czasu. Klasyczne kino hollywoodzkie często przedstawiało kobiety w tradycyjnych rolach, podczas gdy w nowoczesnym kinie pojawiły się silne bohaterki i stereotypy. Stwierdzenie, że ma to wpływ na społeczeństwo, jest niemal niedopowiedzeniem. Ludzie mają tendencję do patrzenia na fikcyjne postacie lub przedstawianie prawdziwych ludzi w filmach i mediach, a posiadanie szerszych i bardziej zróżnicowanych opcji pod względem tego, kim są te postacie i co robią, służy celom inspiracji, walidacji i uznania.

Kształtowanie opinii publicznej:

Media są potężnym narzędziem kształtowania opinii publicznej. Sposób przedstawiania historii, podkreślane kwestie i promowane narracje mogą znacząco wpływać na sposób postrzegania świata przez odbiorców. W szczególności media informacyjne odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu publicznego dyskursu na tematy polityczne i społeczne. Rozwój mediów społecznościowych jeszcze bardziej zwiększył szybkość i zasięg wpływu mediów na opinię publiczną. Nierzadko filmy poruszają kontrowersyjne społecznie tematy lub zajmują się złożonymi kwestiami społecznymi, przyczyniając się w ten sposób do ogólnego postrzegania różnych tematów przez opinię publiczną.

7. Ocena:

Prawda czy Fałsz

Wynalezienie Cinématographe przez braci Lumière oznaczało narodziny kina jako medium masowego. (T)

Science fiction eksploruje futurystyczne koncepcje, często badając kwestie naukowe i społeczne oraz przekraczając granice rzeczywistości. (T)

Media często służą jako odzwierciedlenie wartości i obaw społeczeństwa, z którego się wywodzą. (T)

Przedstawienie ról płciowych w filmie i mediach pozostało niezmienione przez lata. (F)

Film i media mają niewielki lub żaden wpływ na opinię publiczną lub wartości społeczne. (F)

Wiele pytań

Jaki jest główny cel fazy postprodukcji w produkcji filmowej?

- a) Pisanie scenariuszy
- b) Przechwytywanie obrazu podczas filmowania
- c) Edycja i udoskonalanie materiału filmowego (T)
- d) Casting aktorów

Jaki gatunek zazwyczaj eksploruje futurystyczne koncepcje i często przesuwa granice wyobraźni?

- a) Dramat
- b) Science fiction (T)
- c) Komedia romantyczna
- d) Tajemnica

Który gatunek filmowy znany jest z humorystycznej i przesadzonej komedii fizycznej, często charakteryzującej się elementami slapsticku?

- a) Horror
- b) Komedia (T)
- c) Science fiction
- d) Akcja-przygoda

Która z poniższych technik jest wykorzystywana w kinematografii do tworzenia różnych nastrojów, ujawniania cech postaci i kierowania uwagi widzów?

- a) Dialog
- b) Kąty i ruchy kamery (T)

- c) Kompozycja muzyczna
- d) Techniki oświetleniowe

Pytania otwarte

1. Jakie są trzy etapy procesu produkcji w filmie i mediach?
 - Przedprodukcja
 - Produkcja
 - Postprodukcja

2. Jak Twoim zdaniem ewoluowała reprezentacja płci, rasy i różnorodności w filmie i mediach oraz jaki wpływ wywarła na postawy i wartości społeczne?

Przykład: Moim zdaniem reprezentacja płci, rasy i różnorodności w filmie i mediach ewoluowała znacząco w czasie, odzwierciedlając i wpływając na postawy społeczne i wartości na kilka sposobów.

np. reprezentacja płci, zmiany w reprezentacji rasowej i etnicznej, różnorodność za kamerą, wyzwania i bieżące kwestie

3. Czy możesz podać przykłady filmów lub treści medialnych, które Twoim zdaniem miały znaczący wpływ na opinię publiczną lub dyskurs polityczny? W jaki sposób osiągnęły ten wpływ?

Lista referencji

- Andersen, T. & Weber, M. (2017). *Powolne pisanie: Thom Andersen on Cinema*. The Visible Press, Londyn, Wielka Brytania. Pierwotnie opublikowane w *Film Culture*, lato 1966.
- Filmowiec (wrzesień 2023). Etapy produkcji filmowej: Jak powstają filmy. Filmowiec. Dostępne pod adresem: <https://www.filmaker.tools/stages-film-production-how-movies-are-made> . Dostęp w listopadzie 2023 r.
- Heckmann, C. (styczeń 2023). Oś czasu historii filmu - wyjaśniono wszystkie epoki historii filmu. Studio Binder. Dostępne pod adresem: <https://www.studiobinder.com/blog/the-history-of-film-timeline/> . Dostęp w listopadzie 2023 r.
- Johnson, A. (nd). *The Art of Great Storytelling for Film: Wskazówki dla filmowców*. Audiosocket. Dostępny pod adresem: <https://blog.audiosocket.com/filmmaking/the-art-of-great-storytelling-for-film-tips-for-filmmakers/> . Dostęp w listopadzie 2023 r.
- Landy, M. (2001). *The Historical Film: Historia i pamięć w mediach*. Rutgers University Press, New Jersey, USA. ISBN: 0-8135-2855-0.
- MasterClass (czerwiec 2021). *Zrozumienie tworzenia filmów: 5 etapów produkcji filmowej*. MasterClass. Dostępne pod adresem: <https://www.masterclass.com/articles/understanding-the-stages-of-film-production> . Dostęp w listopadzie 2023 r.
- McClean, S.T. (2007). *Digital Storytelling: The Narrative Power of Visual Effects in Film*. MIT Press, Cambridge, Massachusetts. ISBN: 978-0-262-13465-1.
- Schach, A. (2017). *Storytelling: Geschichten in Text, Bild und Film*. Springer Gabler, Niemcy. ISBN: 3658152311.